

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Лося Валерія Миколайовича

„Параболічні крайові задачі у просторах Хермандера“

подану на здобуття наукового ступеня

доктора фізико-математичних наук

за спеціальністю 01.01.02 — диференціальні рівняння

Одним із основних напрямків теорії еволюційних диференціальних рівнянь в частинних похідних є теорія параболічних початково-крайових задач. Така теорія була розвинута спочатку в функціональних просторах Гельдера, а пізніше зусиллями багатьох відомих математиків перенесена на простори Соболева. Головні положення цієї теорії мають завершений характер, але не завжди є достатними для застосувань. В дисертаційній роботі Лося В. М. вперше розроблена теорія параболічних крайових задач у функціональних просторах Хермандера. Клас таких просторів є значно ширшим, ніж клас соболевських, бо індексується не числами, а функціями з певного класу. Кілька років тому теорія регулярних еліптичних крайових задач в класах просторів Хермандера була побудована в роботах В. А. Михайлсця, О. О. Мурача та їх учнів. Функціонально-аналітичною основою цієї теорії слугував метод інтерполяції з функціональним параметром лінійних операторів у класах ізотропних гільбертових просторів Хермандера, що є узагальненням класичних методів інтерполяції. Аналіз параболічних крайових задач є значно складнішим, бо вимагає роботи з анізотропними функціональними просторами і містить додаткові труднощі принципового характеру. Тому тема дисертації В. М. Лося є актуальною і відповідає сучасному рівню розвитку теорії рівнянь в частинних похідних.

Дисертаційна робота складається з анотацій, вступу, чотирьох розділів, висновків та списку використаних джерел, що містить 114 найменувань. Повний обсяг роботи складає 301 сторінку друкованого тексту.

У першому розділі наведено огляд літератури за тематикою дисертації.

У другому розділі роботи введені анізотропні гільбертові простори Хермандера, зокрема, $2b$ -анізотропні гільбертові простори $H^{s,s/2b;\varphi}(\Omega)$ і $H^{s,s/2b;\varphi}(S)$, пов'язані з $2b$ -параболічними диференціальними рівняннями, де Ω є циліндр скінченної висоти, основою якого є обмежена область G в $\mathbb{R}^n$, $n \in \mathbb{N}$ з гладкою межею Γ , а S — бічна поверхня циліндра. Показником регулярності в цих просторах є пара дійсних чисел $(s, s/2b)$ і додатковий функціональний параметр φ , який є додатною повільно змінною за Й. Караматою на нескінченності функцією. Зокрема, при $\varphi(\cdot) \equiv 1$ такі простори збігаються відповідно з анізотропними просторами Соболева $H^{s,s/2b}(\Omega)$ і $H^{s,s/2b}(S)$. Крім того, в цьому розділі описано метод інтерполяції з функціональним параметром пар комплексних гільбертових просторів. Саме за допомогою цього методу отримано основні результати дисертації. Доведено, що введені простори одержуються в результаті інтерполяції пар відповідних анізотропних просторів Соболева. Зокрема, це дозволило коректно визначити $2b$ -анізотропні простори Хермандера на бічній поверхні циліндра.

У третьому розділі спочатку доводиться теорема 3.1 про ізоморфізми в просторах Хермандера для задач, пов'язаних з $2b$ -параболічними за Петровськими початково-крайовими задачами з нульовими початковими даними. Звідси випливає коректна розв'язність таких задач. В теоремі 3.2 встановлено підвищену регулярність узагальненого розв'язку задачі. В теоремі 3.3 знайдено умову неперервності узагальненого розв'язку задачі та його похідних до заданого порядку. На відміну від відомої у випадку просторів Соболева вона є точною і формулюється в термінах збіжності

деяких інтегралів. Ці результати уточнено у випадку $n = 1$ та поширено на системи диференціальних рівнянь.

У четвертому розділі встановлено коректну розв'язність у просторах Хермандера загальної параболічної початково-крайової задачі з ненульовими початковими даними. Окремо досліджено деякі особливі випадки. Встановлено теореми про локальну регулярність у просторах Хермандера узагальнених розв'язків цих задач. Встановлено нові достатні умови класичності і сильної класичності розв'язків розглянутих задач. Наведено порівняння цих умов з раніше відомими в гельдерівській теорії параболічних крайових задач. Також досліджено важливі класи параболічних задач математичної фізики, для яких конкретизовано і уточнено теореми 4.1, 4.2, 4.3.

Дисертаційна робота оформлена акуратно, згідно з новими вимогами, які ставляться до оформлення дисертацій. Одержані в роботі результати викладені ясно і послідовно. Є декілька друкарських помилок, але вони не впливають на загальну оцінку роботи. Суттєвих зауважень до змісту роботи немає.

Дисертація повністю відповідає паспорту спеціальності 01.01.02 — диференціальні рівняння. В ній отримані нові обґрунтовані результати завершеного характеру, які є вагомим внеском в теорію диференціальних рівнянь з частинними похідними.

Основні результати дисертації достатньо повно і своєчасно опубліковані в 31 науковій праці, зокрема, в 21 статті у фахових наукових журналах, серед яких 11 опубліковано у виданнях, що входить до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science.

Автореферат дисертації правильно відображає її зміст.

Результати роботи та методи їх отримання можуть знайти застосування в теорії функціональних просторів, теорії крайових задач для рівнянь в

частинних похідних та її застосуваннях до задач математичної фізики.

Вважаю, що дисертаційна робота „Параболічні крайові задачі у просторах Хермандера“ виконана на високому науковому рівні і задовольняє вимогам пп. 9, 10, 12, 13, 14 „Порядку присудження наукових ступенів“, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України за № 567 від 24 липня 2013 року зі змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України за № 656 від 19 серпня 2015 року, за № 1159 від 30 грудня 2015 року, за № 567 від 27 липня 2016 року і наказу № 40 МОН України від 12 січня 2017 року, що висуваються до докторських дисертацій, а її автор — Лось Валерій Миколайович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора фізико-математичних наук за спеціальністю 01.01.02 — диференціальні рівняння.

Офіційний опонент

академік НАН України

доктор фізико-математичних наук,

професор, завідувач відділу

диференціальних рівнянь та геометрії

Фізико-технічного інституту

низьких температур ім. Б. І. Веркіна

Національної академії наук України

Є. Я. Хруслів Є. Я. Хруслів

Надійшов до Канцелярії Секретаріату НАН України
внесі радю Д26. до в. 02 08.02.2018р.
секретар радю * / Артемюченко Ж.Я./